

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrske dežele za vsa leta 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 30 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoli pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Delegacijsko zasedanje.

Letošnje zasedanje delegacij se začne jutri v Budimpešti. S tem je prišel tisti teden v letu, v katerem se avstrijska javnost bavi z zunanjo politiko monarhije, seveda samo akademično, kajti zunanja politika je domena nekaterih diplomatov, in narodi je po svojih zastopnikih niti kontrolirati ne morejo, kaj še, da bi imeli nanjo kaj vpliva.

Prišel je torej teden, ko se bo zopet pisalo in razpravljalo o zunanji politiki in v prvi vrsti o trozvezi. Brezpomembnost delegacijske kontrole nad zunanjo politiko se pokaže prav pri ti točki. Sodi se, da je trozveza letos potekla in sodi se, da se zopet obnovi, ali gotovega celo v tem oziru ne ve nihče povedati...

Razume se samo po sebi, da dobi minister zunanjih del grof Goluchowski tudi v letošnjem delegacijskem zasedanju obligatno zaupnico in da torej delegaciji odobrita njegovo zunanjo politiko, ki sloni na trozvezi, ali tudi to se utegne pokazati, da se je »navdušenost« za trozvezo silno ohladila celo pri tistih, ki so doslej veljali kot sicer trozvezne politike.

Nasprotniki trozveze so bili doslej samo Čehi in Jugoslovani. Nemški klerikalci trozveze sicer ne ljubijo, saj pospešuje razvoj večinoma protestantske Nemčije, ali direktno jej ne bodo nikdar nasprotovali.

Avstrijska zunanja politika je bila od Kaunitza sem vedno osnovana na podlagi alijanc, kakor je to prav podučno popisal Friedjung v svoji knjigi »Der Kampf um die Vorherrschaft in Deutschland«, ali tako nesrečne alijance, kakor je sedanja trozveza, ni Avstrija nikdar sklenila. S to zvezo so bile avstrijskemu orlu pritržene repetnice in postala je v svetovni politiki nekak privešek Nemčije in vsenemške stranke delajo kar očitno na to, da se politična alijanca razširi tudi na carinsko skupnost med obema državama, da se potem, če pride kdaj ugodni trenotek, lahko izvrši — aneksija.

Poleg občeavstrijskih interesov, ki

vodijo Čeha in Jugoslovane pri njih nasprotovanju trozvezi, je pa še drug vpliven moment, ki jih sili, da se upirajo tej alijanci. In to je vpliv trozveze na avstrijsko notranjo politiko.

V nas je zmagal nazor, da Nemčiji prijazna zunanja politika zahteva tudi Nemcem prijazno notranjo politiko in v tem smislu se tudi deluje, naj je na krmilu katerakoli vlada. V tem oziru se ni Badenijeva ali Thun-Kaizlova vlada čisto nič razločevala od Körberjeve četudi so Nemci proti Badeniju in Thunu vodili vojno, ker sta z raznimi koncesijami poskušala pridobiti Čeha za vlado.

To načelo ni vedno veljalo. Svoj čas je grof Andrassy na očitanje, da zatira Slovane, izrekel krilate besede: Ker smo z Rusijo v prijateljstvu, nam ni treba imeti ozirav na avstrijske Slovane; ko bi bili z Rusijo v nasprotju, bi seveda morali avstrijske Slovane »pestovati«, da bi ne postali nevarni. Danes ta nazor vsaj glede Nemcev ni veljaven, ampak se danes v merodajnih krogih argumentira, da se mora avstrijsko nemštvo »pestovati«, ker živi monarhija v prijateljstvu z Nemčijo. Ko bi živela z Nemčijo v sovraštvu, bi se potem moralo Nemce še bolj »pestovati«, saj bi sicer lahko postali nevarni.

V letošnjem zasedanju delegacij se pokaže, da ima trozveza še manj privrženecv, kakor jih je imela doslej. Razen Čehov se oglašajo najbrž proti njej tudi Poljaki. Znano je, da vitez Jaworski ni hotel prevzeti predsedstva avstrijske delegacije, da bi mu ne bilo treba slaviti trozveze, poljsko časopisje pa zahteva, naj poljski delegatje nastopijo proti odobrenju trozvezne politike, češ, da noben Poljak ne more odobravati zveze z državo, ki poljski življ na najbrutalnejši način ubija.

Pa tudi v ogrski delegaciji se utegnejo čuti ostri glasovi proti trozvezi. Madjari so bili doslej poleg Nemcev najvnetejši zagovorniki trozveze, zanesljivi stebri trozvezne zunanja politike, toda novi gospodarski kurs, na kateri je krenila Nemčija, je znatno ohladila njihovo vnemo. Med

tem, ko je grof Goluchowski lani pridigoval, da je mogoča politična alijanca tudi med dvema državama, ki sta v gospodarskem oziru nasprotni, so najodličnejši madjarski politiki, med njimi prezident poslanske zbornice grof Apponyi, pri raznih prilikah odločno naglašali, da alijanca z Nemčijo nima za Ogrsko nobenega pomena in nobene vrednosti, če ji ne koristi v gospodarskem oziru. In o tem ni dvoma, da dobi ta nazor tudi odločnega izraza v ogrski delegaciji.

Vzlic temu je pa, kakor smo že rekli, popolnoma gotovo, da se trozvezna politika tudi letos odobri, že za to, ker delegaciji sploh nista v stanu, potegniti zunanjo politiko iz svojega tira, tudi če bi imeli voljo to storiti. Ali že, če se omeji pogubni vpliv zunanje politike na notranjepolitične razmere, bo mnogo storjeno. To doseči, je naloga slovanskih delegatov; če jo izpolnijo, se kmalu izkaže.

V Ljubljani, 5. maja. Afëra Wolf.

Wolfovo glasilo »Ostdeutsche Rundschau« že več tednov ne prinaša drugega gradiva kot obrambne članke Wolfove ter napade na Schönererja in razne Schönererjance. Wolf, ki je bil še nedavno najmogočnejši absolutist med levičarji, zlasti pa med Vsenemci, je danes preganjan od vseh strani. Vse kaže, da ga hočejo na vsak način iztrebiti in politično ubiti. V svojem zadnjem članku »Zur Abwehr« piše Wolf: »Brez ozira bom nadaljeval vsiljeni mi boj in pokazalo se bo, kdo bo na zadnje tisti, od katerega se obrnejo pametni ljudje polni studa in zaničevanja. Ako vzdržim fizično, bo ležal nekdo drug uničen na tleh!« Gre se torej za življenje ali smrt. Nekdo bo gotovo uničen: Wolf ali Schönerer ali Schalk. Wolf se baha tudi, da je hotel poslanca Kliemanna, ki ga je blatil, oklofutati.

Nemiri na Portugalskem in v Španiji.

Na Portugalskem imajo velike nemire, ki so se začeli v Portu ter se raz-

širili preko vse dežele. V Portu se je baje spuntal cel polk. Častniki armade in mornarice kažejo javno svoje simpatije z demonstranti. 200 mornaričnih častnikov je poslalo kralju protest, a ga vzlic pozivu ni hotelo umakniti. V Coimari je bila neka oseba ubita in več oseb ranjenih. Vseučilišče je zaprto. Gojenci politehnike v Lisaboni demonstrirajo proti pogodbam, ki jih je sklenila vlada z inozemskimi upniki. Nezadovoljnost se je zanesla v Portugalsko iz Španije, kjer se sedaj pripravlja štrajk železničarjev. Zlasti v Andaluziji se močno agitira. Ministrstvo je poskrbelo, da se promet ne ustavi.

Vojna v Južni Afriki.

Že dva meseca se govori o miru, a vojne vendar še ni konec. Iz plohe poročil, ki dohajajo vsak dan, ni možno izvedeti resnice, saj so te vesti tako neverjetne in izpremenljive, da je položaj kakor v kinematografu, vsak trenotek drugačen. V soboto smo poročali, da sta Dewet in Steijn izprevidela, da je nadaljevanje vojne brezupno ter da sta za mir; sedaj pa čitamo poročilo v »Vossische Ztg.«, da se bodo mirovna pogajanja razbila bržčas zato, ker Steijn in Dewet ne odnehata od svoje zahteve, da mora ostati Oranje neodvisen. Botha in Delarey sta po tem viru vojne naveličana ter pripravljena skleniti mir, ako se prizna amnestija. Zlasti Delarey je baje miroljuben. »Matin« poroča, da je angleška vlada stavila Burom sledeče konkretne predloge: skoraj popolno amnestijo, preklic izgonov, dovolitev avtonomne vlade takoj, ko se vojna neha, in posojila za Transvaal (5 mil. funtov) ter za Oranje (4 mil. funtov) v to svrhu, da se farne sezidajo iznova ali popravijo. Iz Pretorije poročajo, da se snidejo vodje Burov 15. ali 25. t. m. in da bodo shodu prisostvovali tudi Buri iz Kapa. Izmed 35 poveljnikov se jih je 19 izreklo že za mir. Radi bližnjega miru je angleška vjada ukazala, naj se vojni ujetniki ne odvažajo iz Južne Afrike. Iz Londona javljajo, da se sklene mir že v par tednih ter da bo lord Wolseley brž-

LISTEK.

Mojster Ažbe.

Ko je objavil »Ljubljanski Zvon« (1900. 3.) moje »pismo« o slovenskih umetnikih v Monakovem, je pač marsikdo prvič čital, da imamo v bavarski prestolici mojstra umetnika, ki uživa v nemških Atenah med drugorodnimi tovariši največji ugled. Da se je Anton Ažbe povzpел do sedanjega svojega stališča, ki ga zavzema že drugo desetletje kot odličan modern slikar in renomiran učitelj mladih slikarjev in slikaric v velikonemškem mestu vzlic vsej konkurenci, dokazuje, da je Ažbe res genialen rojak, ki je našemu narodu v ponos.

Dunajski ilustrovani tednik »Sport und Salon« je prinesel v št. 7. in 13. dvojce člankov Arturja Roesslerja o našem Ažbetu in dvojce slik: slikarjev portret s facsimile ter njegov atelier, v katerem dela Ažbe baš na veliki sliki iz slovenskega življenja.

Kako visoko spoštujejo Nemci Ažbeta, naj izpoznajo Slovenci iz prevoda teh člankov, ki se glasé tako-le:

Ko so bili sedanji mladeniči še otroci, so klicali tedanji mladeniči po resnici življenja v umetnosti. Predstavljati žarki svet čutnic, pokvarjeno lepoto in grozo velikih mest z vsemi mlakužami in zmotnjavami, to je bilo ono novo hrepenenje, ki si je ustvarilo virtuozno spretnost v vseh rafinementih tehnike. Nič več se niso zanimali za ono, kar je bilo popolnoma izdelano, temveč za skico. Postali so prirodnoznanstveniki, in razkrajali so vse; kdor je imel največje potrpljenje v razkrajanju delov v niti in nitij v stanice, kdor je znal vsebino spretno ločiti od ovoja, tega so slavili, kakor pravega mojstra. Okus časa je bil analitičen, in ugajalo mu ni ono, kar je lepo, temveč ono, kar se mu je zdelo resnično. Najbližje mu je bilo resnično ter edino vredno, da se očrta, in tako je prišlo, da smo dobivali tekom mnogih let le dokumente poročil, a nikakih umotvorov. Mi, današnji pa hočemo, da so dela, ki se predstavljajo kot umotvori, tudi v resnici umotvori: stvari lepote; kajti nič več nimamo le hladnournih možgan in spretnih rok, imamo tudi hrepenenje po lepoti. Zato zahtevamo od umetnosti najizvanrednejše: ona naj ne bo reportaža, temveč najvišji izraz čustva. Ker lepota je čustvo, in čustvo je vse. In

ker je lepota hkratu tudi sreča, hočemo lepoto.

S čustvi, katerih miselni izraz so gornje besede, sem ostavil nekoč atelier mojstra Ažbeta. V njem sem doživel iznenadenje; izpoznal sem tu simfonista barv. Ta slikar ljubi barve nad vse, in naravnost čudovito je, kakšne barve vidi. Na poedinah njegovih slikah so barve tako očarljive krasote, da vzbujajo s svojo čutno lepoto v gledalcu fizično slast. Že nenavadno gledanje barv dela Ažbeta umetnika, kajti le umetnik more tako videti; in da more predložiti, kar vidi, to ga dela tehniško mojstrskega umetnika. Videl sem v njegovem atelierju sliko, katere barve so vplivale name, kakor Baudelairevi stihi, kakor stavki iz Flaubertovega romana »Salambo«; tu se sveti, iskri, miglja in žari okrog sladke ženske podobe, kakoršnih ne nosi zemlja. Na drugem velikem platnu sem videl še nedogotovljeno sliko, ki dela že sedaj vtisk, kakor da je melanholsko delo kakega škota. Dasi je samo »obrisano in očrtano«, kakor pravijo slikarji, vendar učinkuje tako, kakor ne učinkuje marsikatera izgotovljena slika. Zdi se, kakor da vidiš stvari na njej skozi lahen pajčolan, skozi fino sivosvilnato pajčevino; človek ima

tisti občutek, kakor v dolgih poletnih poldanskih urah, ko polegajo v najzadovoljnejšem miru črede po baršunastih tratah od solnca pozlačenih hribov, in ko se v polagoma temneče se izbe tiho krajejo izgubljeni daljnji glasovi večernih zvonov. Tudi vse druge skice in slike so važna razodetja finega umetnika. Polne so novih tonov in barvnih akordov. To so dela impresionista. Da, Ažbe je impresionist, eden onih senzitivnih, ki imajo nervo, katerim kliče Gurlitt dobrodošli, ker jih uči nerv, da znajo »napraviti nevidno vidno, nevidno pa vidljivo«. Eden onih je Ažbe, katerim umetnost ni narava, katerim je umetnost več kakor narava in kateri pravijo: Treba je pač slikati, kar vidiš, toda vrednost slike kot umotvor je odvisna od tega, kaj vidiš in kako vidiš. Pasiven posnetek ne bo nikdar umetnost, šele tudi vstvarjajoča duša naredi iz slike umotvor.

Bila mi je potreba pisati o mojstru Ažbetu v avstrijskem listu, saj je Avstrijec. Občutljiva avstrijska psiha postane zopet malo zaupnejša, ako vé, da se kak Avstrijec ni pospel le do navadne človeške, marveč velike umetniške znamenitosti, in to celó v inozemstvu.

(Konec prih.)

čas imenovan generalnim guvernerjem zjedinjenih južnoafriških kolonij. Potemtakem bi bili burski republikanci poslej del angleških kolonij in Wolseley guverner tudi nad njima. Transvaal in Oranje bi torej neodvisnost ter samoupravo izgubila! To zopet ugovarja prej navedenim angleškim konkretnim predlogom, med katerimi je avtonomna vlada na prvem mestu. Iz Bruslja poročajo, da so vse vesti glede miru humbug, da bo shod voditelj Burov gola formalnost ter da vztrajajo vsi vodje neizprosno na stališču neodvisnosti. Čudno je tudi, da pošlje Kitchener 10.000 vojakov v Kaplandijo! Angleški listi trdijo, da bodo ženske prisilile Bure, da sklenejo mir, ako bi se še ustavljali. Ženske so vojne naveličane, ker so že par let brez mož, zato zahtevajo mir. Polkovnik Barker je 30. aprila ujel Mani Botho z dvema adjutantoma in 11 Buri pri Frankfortu. Mani Botha je nečak generala Louis Bothe ter je bil izvrsten voditelj Burov. Tako je iz vseh teh vestij razvidno, da se vojna nadaljuje. Ali pa se sklene mir, ni še vedno gotovo.

Najnovejše politične vesti.

Vojni minister bo v delegacijah zahteval 38 mil. K za nove pogorske in poljske topove. Ta svota pa je le del one, katera je potrebna, da se reorganizuje vse topničarstvo in da se nabavi dovolj novih topov. — Češki deželni zbor se snide med 10. in 15. junijem ter bo zboroval k večjemu do 15. julija. Proračun se dožene v jeseni. — Predsednikom kuratorija češke umetniške galerije v Pragi je določen grof Harrach. — Ohranitev Južne Afrike pod angleško zastavo bo stala Anglijo 222.974.000 funtov sterlingov, t. j. več kot je znašala francoska vojna odškodnina, ki jo je morala l. 1871. plačati Nemčiji. Draga vojna! — Iz Kolonije poročajo, da so vse vesti v miru v Južni Afriki manever, ki naj preslepi Angleže ob bodočem kronanju kralja. Krüger je izjavil, da se brez njegovega pritrdila mir ne sklene. — V Chentingen u na Kitajskem je ustaja zoper katolike, ki zahtevajo visoko odškodnino radi minole vojne. Neki francoski duhovnik je bil umorjen in njegovo glavo so nosili več dni po deželi. Poslaniki zahtevajo, naj vlada ustajo zatre.

Dopisi.

Iz Prage. Večkrat se je že povdarjalo, da je slovanska vzajemnost le nekaka fraza in ideal prenavdušenih mladih glav — da je slovanska vzajemnost stvar, ki je za zdajšnje čase popolnoma brezpotrebna. Toda hvala Bogu, še nismo prišli do tega. V srcih vseh Slovanov še živi neki čut skupnosti, ki se sicer le poredkoma pojavi, toda pojavi se, in ravno v tem se vidi, da še živi. To se je videlo že pri raznih prilikah v državnem zboru, to se vidi pa tudi povsod v vsakdanjem življenju. In ta čut se mora gojiti, kajti v trdni falangi sklenjeni moramo doseči svojih naravnih pravic. Slovanski življ se bode moral priznati v vseh onih krajih, v kojih se ga je zdaj umetno izbrišalo. In če se to doseže, ne bodo slovanski zastopniki navezani na klerikalne in morda še celo na socialno demokratične kameleone. Samostojno, s svojo lastno močjo bodo odločevali o usodi.... Žito gre v klasje. Slovanski časniki se združujejo, iščejo trajnega kontakta. In to je dobro znamenje, saj leži takorekoč v rokah časnikarjev usoda ljudstva... Tudi mlada slovanska inteligenca — slovansko dijaštvo — je pred nedavnim časom občutilo potrebo po skupnosti. Spoznalo je, da bi bilo dobro, da bi se slovansko dijaštvo tesneje združilo, organiziralo. In za par trenutkov se je pojavil tudi faktično ta čut skupnosti. Ko je najbolj kipele vprašanje slovanskih vseučilišč, nastopalo je slovansko dijaštvo kakor en mož. In že smo upali, da bodo ti hipni pojavi temelj nadaljni skupnosti. Toda duhovi in navdušenje se je pognilo — in naši ljudje love zopet muhe... To so sicer nekako nerovni pojavi, toda vendar uvaževanja vredni, ker pričajo, da naše dijaštvo ne spi. Ko bode prebolelo krizo raznih izjav, poslanih itd., jelo bo prav gotovo premišljevati bolj temeljito svoje lastno — dijaško vprašanje, začutilo bo i ono potrebo skupnosti ter se otrslo onega se-

paratizma, ki je ravno bolezen zdajšnjih časov. Vsaj vidimo vsepovsod, da hoče vsakdo, ki se čuti le količkaj »naddloveka«, hoditi svojo lastno pot. In tako bomo prišli v tej dobi ženijev naposled do tega, da bo imel vsak deseti že svojo stranko, da bo vsak deseti predsednik lastnega društva, vodja lastne politične stranke... To je sicer lep luksuz, lep šport — toda za nas Slovence, in tudi za nas Slovane vobče vražje drag. Toda upajmo, da bo prišlo skoraj do krize, da bomo skoraj začeli nositi opeko za prve temelje boljše bodočnosti... Ta vzajemnost se čuti prav posebno v Pragi. S kako radostnim srcem sprejmejo Čehi vsakega Slovence, ki pride semkaj! Ne le s svetom mu pomagajo, tudi materialne pomoči jim ne odrekajo. Pogledjmo le mlado »podporno društvo za slovanske visokošolce v Pragi«. Iz Kranjske ne pride skoraj nič podpore. Ljudje, ki sede na stotisočih, se niti ne spomnijo, da bi bilo vseeno dobro, če bi si vsaj za par kronic olajšali svoje itak prenapolnjene žepe. Gotovo je ena prvih narodnih dolžnostij, da se podpirajo ravno društva, ki imajo namen omogočiti vedoželjnim mladim ljudem nadaljno izobrazbo. To je žalostno dejstvo, ki kaj slabo osvetljuje mišljenje naših rojakov. Obmejni Slovenci so vse drugače navdušeni in prepričani o tem. Še bolj pa Čehi! Največ podpore za to društvo dajo ravno Čehi, ki se itak ne morejo pritoževati, da nimajo dovolj narodnega davka. Morda se vendar zbude naši Kranjci ter se zdaj pa zdaj spomnijo »podpornega društva za slovanske visokošolce v Pragi«.

Izpred sodišča.

Pod predsedstvom g. deželnosodnega svetnika Andoljška vršile so se na sohoto sledeče bolj zanimive obravnave:

1. Jeden izmed izgubljenih. V soboto se je nadaljevala in končala obravnava proti znanemu duhovniku Iv. Bezeljaku. Tožen je bil goljufije. Poročali smo že svoje dni o ti zadevi in zatorej naj le v kratkem naznanimo izid. Obravnava je še enkrat dokazala, da je toženi revež Bezeljak žrtva brezobzirnega in brezsrčnega katoliškega sistema. Toženi Bezeljak je le vsled tega delal dolge, ker je pričakoval od ljubljanskega knezoškofa 400 K podpore. Značilna je točka v sporočilu škofije. Tam je namreč: »Vkljub zasledovanju se mu ni moglo doživeti priti...«. Katoliško! Krščansko! Bezeljak je poleg tega še enkrat izjavil, da ga je infamna pisarija »Slovenca« popolnoma zmešala. Sodni dvor je ubogega moža popolnoma oprostil. S tem, da ga je oprostil, obsodil pa je katoliški sistem. Mi to privoščimo obema.

2. Z lepega pota. Lorenc Muha, 27letni mizar iz Zaklanca, je bil zadnjič enkrat silno hud. Stepel se je na Glincah s fantini in pri tej priliki je rabil nož. Fant Knez ga je namreč radi razgrajanja oklofotal, kar je na lepem potu navada. On pa je sunil z nožem in Kneza prav pošteno ranil. Vsled tega ga je hotel stražnik aretirati. A on se ni pustil odvesti. Vkljub temu, da je stražnik prosil pri občinskem slugi za pomoč, niso mogli Muhe odnesti. Končno se je vrgel na tla. Občinski sluga pa je šel po voz, na kateri so muho naložili in — hajd v luknjo. Pri tej priliki je Muha sunil obč. slugo in ga ranil. Za vse to bode sedel 6 mesecev v ječi in plačati troške.

3. Hlapci med seboj. 3. prosinca sta se hlapca Martin Kodrar in Janez Tancik v hlevu gospodarja Petkovšeka na Vrhniki stepla. Zadnji je prvega nalomil z grabljami, prvi pa je vzel vile in Tancika, udaril po glavi, da ga je težko ranil. Sedel bode zato 6 tednov v težki ječi.

4. Krivo pričanje. 6. prosinca je leta 1869. rojeni hlapec Janez Videršič iz Majberga vrgel v prepiru svojega sohlapca Stanovnika na tla in ga osuval z nogo. Pri obravnavi je bil tudi Lorenc Tome zaslišan. Ta je brez vsacega vzroka pričel nalašč krivo pričati in zanikal vse, kar je pri prvem pričanju izpovedal. Zato je bil kar iz sodne dvorane odpeljan in kadar bode zopet prišel v to dvorano, ne bode več pričal, temveč obtoženec. Toženi Videršič je bil obsojen na dva meseca težke ječe.

5. Liter vina. Leta 1878. rojeni bajtarjev sin Franc Bombač iz Rakeka je bil že mnogokrat radi boja in tepeža kaznovan; dalje jo je hotel enkrat v Ameriko popihati, enkrat je vzel stražniku puško itd. V noči 2. sušca je prišel z drugimi fanti pred gostilno gosp. Severja na Rakeku. Ta je bila že zaprta, a on je toliko časa na vrata razbijal, da so mu odprli. Zahteval je liter vina. Natakarcica pa mu ga ni hotela dati in zato je pričel razgrajati in žugati, da jo bode radi tega litra skozi okno vrgel, da se ga naj va-

ruje itd. Šli so, ker so se ga bali, po stražnika, a Bombaču je menda zasmrdelo in popihal jo je pravočasno. Obsojen je bil na šest mesecev težke ječe s postom vsak mesec.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. maja

— **Osebnosti.** Finančni konceptni praktikant v Trstu, g. Jos. Štrekelj, je imenovan finančnim koncipistom. — Gosp. dr. Josip Plemelj, rodom z Blede, je dopuščen kot privatni docent za matematiko na vseučilišču na Dunaju.

— **Shod slovanskih časnika-
karjev v Ljubljani.** Ker državna železnica ni dovolila nobenih znižanj voženj za udeležnike časnikarskega shoda v Ljubljani, naj posamezni udeležniki, ki se hočejo voziti po drž. železnici, izrabljajo uredniške vozne listke. Raznim uredništvom daje namreč drž. železnica začetkom leta dovoljenje za par prostih voženj po drž. železnici. Zastopniki dotičnih listov naj torej takoj za svoje osebe vložijo dotične prošnje. — Južna železnica je dovolila zastopnikom v Avstriji izhajajočih listov, toda samo časnikarjem po zvanju, polovično vožnjo h kongresovim prireditvam v 2. in 3. razredu. Kdor udeležnikov časnikarjev se želi poslužiti te udobnosti, naj takoj z obratno pošto naznanijo pripravljalnemu odboru v Ljubljani: svoje ime, stan, odkod želi znižano vožnjo do Ljubljane in ako se bo udeležil tudi izleta — v Postojno in Trst. Pripravljalni odbor mu potem preskrbi potrebni certifikat. — Tudi češki časnikarji so se izrekli, naj se shodu ne predlože resolucije, ki bi utegnile biti povod kakemu razporu ali ki spadajo v drugo kompetenco in ne v področje časnikarskega shoda. Pripravljalni odbor se bo tega stališča strogo držal, kar naj blagohotno vzamejo naznanje tisti, ki mislijo drugače.

— **Znamenita misel.** V Trstu izhaja tednik »Novi List«. V zadnji številki je posvetil časnikarskemu kongresu nekaj vrst in mej drugim sprožil tudi znamenito misel, ki se nikakor ne sme prezreti. »Novi List« pravi: Osobito potrebujemo vsi Slovani jednega centralnega, zelo cenega jezika, ki bi izhajal v vseh slovanskih jezikih in sicer v vsakem dnevu tedna v drugem slovanskem jeziku in kateri list bi imel nalogo delati za skupni napredek vseh Slovanov. To je tako genijalna misel in nam je tako imponirala, da nam je samega obudovanja zmanjkalo besed.

— **Štajerski deželni zbor** se je sešel v soboto. Sklican je bil v namen, da prevzame dežela jamstvo za 14 milijonsko posojilo mesta Gradec. Po res temeljitih člankih v »Südsteirische Presse« glede deželnega gospodarstva in po njenih namigavanjih se je v obče mislilo, da opuste slovanski poslanci abstinenco in se vrnejo v dež. zbor. To se ni zgodilo. Slovenskih poslancev ni bilo na prvo sejo in to pač kaže, da jih sploh ne bo v dež. zbor.

— **„Narodni sklad“.** Napredni stranki na Goriškem se mora kot posebna zasluga pripoznati, da je razvila obsežno, dobropremišljeno in skrbno zasnovano organizacijo, katera je narodnemu življenju in napredovanju v največjo korist. Kot podstavo cele organizacije so osnovali društvo »Narodni sklad«, ki ima namen, preskrbljevati slovanskim narodnim društvom in podjetjem v Gorici brezplačna ali cena poslopja in prostore za stanovanja ter podpirati take zavode z denarjem. Društvo podpira: 1. Pevsko in glasbeno društvo v Gorici, ki vzdržuje svojo lepo procvitajočo šolo; 2. trgovsko in obrtno društvo, ki se pripravlja na ustanovitev trgovske šole; 3. stenografski tečaj. Vrh tega hoče društvo ustanoviti dijaški konvikt eventualno tudi gospodinjsko in kuharsko šolo ter preskrbeti prostore za razna narodna podjetja v posebnem »Narodnem domu«. Z društvom »Narodni sklad« je urejeno pospeševanje in sistematično podpiranje narodne, gospodarske in kulturne organizacije. Tako društvo pač zasluži najizdatnejšo podporo.

— **Akademsko ferijalno društvo »Bodočnost« prepovedano.**

Kakor že znano, vršil se je na veliki četrtek v Ljutomeru shod slovenskih visokošolcev iz Slovenskih goric, ki je sprejel pravila za ustanovitev akad. ferijalnega društva pod imenom »Bodočnost«. Pravila so se strogo naslanjala na pravila splošnega slovenskega akad. ferijalnega društva »Save«, katero obstoja že mnogo let in katero je bilo od c. kr. namestništva za Kranjsko brez ugovora potrjeno. »Bodočnost«, ki bi imela podoben delokrog za ožje slovensko ozemlje — namreč v prvi vrsti prirejanje shodov s poučnimi predavanji — bila je pa z odlokom c. kr. namestništva štajerskega z dne 25. aprila kot v protislovju z društvenim zakonom prepovedana, kakor da bi veljal onstran Save drug društveni zakon nego na Štajerskem. Samo ob sebi se razume, da s tem še ni izrečena zadnja beseda. Ustanovitev društva se bode kljub temu odloku že še dosegla. Članov bi društvo imelo nad 40 ter se že delajo priprave za prvi nastop v bodočih počitnicah.

— **Prememba posesti.** Graščino Mirno, last gospe Josipine Hočevar v Krškem, kupili so gg. Klun, Pirker in tovariši iz Ribnice. Pri grajščini je tudi precej izdaten premogokop. Veseli nas, da je gospa Hočevarjeva to posest prodala domačinom, ne tujcem. — Graščino v Jablanici pri Ilirski Bistrici, nekdanj last barona Lazzarinija, je pred leti kupil gosp. Domladiš za 50.000 K. Sedaj so njegovi dediči prodali to graščino za 100.000 K g. Albertu Dubu — češkemu židu — na Dunaju. — Dejstvo, da je bilo zadnje dni prodanih toliko velikih posestev, je obudilo precej začudenja. To prodajanje velikih posestev je dokaz težke gospodarske krize, v kateri se nahaja kmetijstvo v naši deželi. Če kdo kako posestvo preplača, ne preminja na tem čisto nič. V »Kmetovalcu« je bila pred kratkim natisnjena izvrstna in temeljita razprava, ki obsega jasen dokaz, da je naše kmetijstvo pasivno. Če že mali posestnik, ki dela sam, ne more izhajati, kako naj izhaja večji posestnik, ko še poslovanje ne more dobiti? Vse hiti v Ameriko, posli, kar jih je ostalo, pa zahtevajo tako plačilo, da ne more nobena kmetija izhajati, zlasti ne večja kmetija. Od tod prihaja, da rad vsakdo svoje posestvo proda, če ga le more, da posestva tako hitro menjavajo lastnike, in da se tudi parceliranje ne rentira, ker kmet sicer rad kupi, kupnine pa ne more plačati. Prišlo je tako daleč, da so grajščine in veleposestva samo še za ljudi, ki imajo dovolj denarja ter jim ni treba skrbeti, kako dobe od investiranega kapitala kaj glavnice. Kdor hoče od svojega imetja imeti kaj dohodkov, ta je prisiljen, posestvo prodati, in že danes je gotovo, da pride še mnogo kranjskih grajščin na prodaj.

— **Štrajk v Ljubljani.** Situacija je v splošnem nespremenjena; na vseh stavbah počiva delo. Ako se pomisli, da so stavkajoči tesarji in zidarji povsem neorganizovana masa, se mora pripoznati, da drže disciplino. Niti jedna aretacija se ni zgodila, niti en nemir. Stražniki, ki so predvčerajšnjim zasedli celo mesto, so na prošnjo voditeljev stavke odstranjeni. Vsled deževnega vremena se delavci ne zbirajo več po mestu, le pred štrajk-lokalom je zelo živahno. Ves dan se izplačujejo podpore in razdeljuje proviant. Precejšnje število zidarjev, ki so posestniki, je izjavilo, da prevzamejo nekaj tovarišev na hrano in stanovanje; ravno tako nekaj drugih ljudi. Popoldne je zopet shod pri Auerju. Včerajšnji shod, na katerega je dospel tudi italijanski poročevalec iz Trsta, je sklenil, da se prvi zahtevi po skrajšanju delavnega časa doda še druga po povečanju plače za 20%. Iz tega se vidi, da stavkajoči še niso izgubili upanja na zmago. Danes je dospel obrtni nadzornik dr. Pogatschnigg iz Gradca, ki je že obiskal štrajk-komite in pričel posredovati. Kakor se čuje, se bodo obravnave vršile pri deželnem predsedniku. Jutri sprejme obrtni nadzornik razne deputacije delavcev, v prvi vrsti zidarjev in tesarjev, potem tudi mizarje ter peke. Mizarji so imeli včeraj shod, na katerega so se zbrali vsi ljubljanski mizarji. Sklenilo se je, naj vstrajajo mizarji stavbene družbe v stavki. Drugi mizarji ne vstopijo v stavko, a hočejo najintenzivnejše podpirati stavkajoče. Pri stavbeni družbi vršila so se že pogajanja. Družba je pripravljena, vsprejeti

vse mizarje pod starimi pogoji; zadnjič je hotela družba mizarje radi praznovanja 1. majnika s tem kaznovati, da je odpustila vsakega drugega. Delavci te koncesije nečejo sprejeti, temveč zahtevajo uresničeni že poročanih zahtev. Mizarji so solidarni in izvrstno organizovani, — vstrajajo torej lahko dolgo v stavki. Popoldne imajo i oni pri Auerju shod. Dospel je v Ljubljano tudi soc.-demokrat Kopač iz Trsta. Stavbenik g. Treo je začasno ugodil zahtevi zidarjev in tesarjev in bodo delavci pričeli menda pri njem že jutri z delom.

— **Ustanovitev ljubljanske društvene godbe.** V soboto večer se je vršil pri »avstrijskem cesarju« ustanovni občni zbor ljubljanske društvene godbe. Predsednik pripravljalnega odbora, g. dr. VI. Ravnihar, je naglašal, da je pripravljalni odbor resno presodil ljubljanske razmere ter prišel do prepričanja, da se civilna godba dá vzdržati, ako se bo dobro gospodarilo ter če bo meščanstvo godbo podpiralo. Da je godba potrebna, se kaže pri vsaki priliki. Godba se razvije polagoma do koncertnega orkestra ter bo vsrezala vsem potrebam. Blagajnik g. Tosti je poročal, da ima društvo že preko 800 članov, ter da se je do 1. t. m. nabralo 1128 K 50 h. Sústentacije in razni stroški znašajo 245 K 86 h, tako da ima danes društvo naloženih 808 K 86 h. Proračun izkazuje 1035 K. Članarina bo pri našala vsak mesec vsaj 800 K, koncerti pa 350—400 K, tako da bo godba lahko izhajala. Godba bo štela začasno 16 godcev za lok in okoli 20 za trobila. G. Tostemu in g. Bučarju se je izrekla zahvala. Sklenilo se je glasbila kupiti za 700 gld., ki se deloma plačajo. Načrt društvenih pravil se je odobril. V odbor so bili voljeni gg.: Bučar, Čuden, Fabjan, Herzmann, Stuhli, Praprotnik, dr. Ravnihar, A. Sachs in Tosti.

— **Klerikalno človekoljubje.** Piše se nam: Po naključju mi je prišel v roke odlok deželnega odbora z dne 27. marca t. l., št. 2866, katerega vsebina me je zanimala toliko, da sem započel poizvedovati o stvari, dognavši končno nastopno: V Užaku, okraj Kamnik, životari kočar Jurij Lipar, ki je pred tremi leti sprejel v popolno oskrbo neko bolno Marijo Vodlan. Lipar je storil največ iz sočutja, kajti Vodlan dobiva od svoje občine Blagovice le beraških deset kron mesečne podpore, pri tem ko sama ne poseduje ničesar. Vodlan je namreč sirota skrajne mere brez vsakega premoženja, a njeno truplo pokrivajo velike in gnile rane, ki morajo biti dnevno izprane in preobvezane. To samaritansko delo usmiljenja izvršuje Liparjeva blaga hčerka Amalija. Vsak pameten in pošten človek mora priznati, da je rečena svotica bore pišla — toda še to se ne izplačuje redno. Lipar za bolnico celih pet mesecev ni dobil vinarja, dasi je bil parkrat osebnost pri županu v Blagovici. Sedaj pa čujte in strmite, kako se župan Pustotnik, ki je obenem strasten klerikalen agitator in žganjekuhar, zna znebiti sitnega tirjalca. Dejal je namreč lakonično, da ne more ničesar dati, ker je ves denar porabil na fige, iz katerih kuha žganje. Lepa krščanska morala, kajne? Najprvo so županove fige, potem šele občinske sirote! Taki ožlindranci ne zaslužijo družega, kakor da se jim zakliče gromoviti Greuterjev: »Fej!« Ker Lipar ni mogel mirnim potom dobiti krvavo zaslužene svotice, zatekel se je na posled po okrilje oblasti, ki je klerikalnega župana primorala izplačati zaostalih 50 kron ter mu zapretila s kaznijo. Naročila mu je tudi, da je podporo redno pošiljati, kar pa se ne spolnuje. Županstvo Liparju že zopet dolguje enomesečno podporo; če so temu zopet fige krive, bo pokazala bodočnost. K zaključku še nekaj. Lipar je nedavno izvedel, da se v šent-ožbalski fari nahaja nekaka ustanova, iz katere baje dobivajo reveži podpore. Neka dneva je odšla Liparjeva hčerka tja, zaprosivši tamošnjega župnika, če bi bilo mogoče dobiti kaj za bolno Vodlan. Župnik ji ni dal ničesar, temveč jo je oštel radi tožbe glede »skrajno vrlega« župana Pustotnika, imenovaje jo liberalko. Ta človek je namreč pravcati steber, a ne katoličanstva, temveč brutalnosti, v čemur ga ne opere niti to, da je pozneje enkrat daroval Vodlanovi štiri krone. Sploh pa škoda črniti radi njega, saj ga je v prvi

luči nedavno pokazal dopisnik iz Šent Ožbalta.

— **Iz Šiške se nam piše:** Odbor šišenske čitalnice je v včerajšnji seji sklenil ustanoviti »Sokola«, prirediti spomladno veselico in po tej društveni izlet na Sv. Jošta. Prvomestnik pozdravil je novega šišenskega župana g. V. Maurerja, kateri je v svojem odgovoru priznal odločilno ugoden upliv čitalnice nanj, po kateri se je vspel do zavednega občekoristnega dela, pridobil si prijateljev in zaupanja. G. Maurer je mnogoleten odbornik čitalnice (sedaj podpredsednik), organizator in načelnik požarne brambe, ustanovitelj in voditelj kmetijske podružnice, za občinske zadeve zavzet in neodvisen posestnik. Iz narodnega, gospodarskega in političnega ozira sme biti Sp. Šiška zadovoljna s svojim novoizvoljenim županom. Čitalniški odbor pa je dal najlepšega izraza svojemu narodnemu mišljenju s tem, da ustanovi »Sokola«, za razvoj mladine tako velepomembnega društva.

— **Grozna „Murit“** se je po poročilu laških in nemških listov zgodila v Motovunu v Istri. Laški in nemški listi trde, da so hrvatski delavci z revolverji in s kamni napadli dva laška delavca in ju težko ranili. Zrada tega so bili aretovani hrvatski občinski odbornik Štefan Kramar in dva njegova sina. Kakor rečeno, poročajo to laški in nemški. Njih naglica, to stvar napihniti in jej dati politični značaj, opravičuje domnevanje, da se gre zopet za kako laško nasilstvo, ki se hoče zopet Hrvatom podtakniti, kakor se je že večkrat ugodilo.

— **Za celjski „Studentenheim“** je bivši celjski državni poslanec dr. Rikard Foregger daroval 4000 K. Kdaj bomo mogli tak dar zabeležiti za »dijaški dom«?

— **„Belgijci“ se vrnejo.** Tisti bataljon belgijskega pešpolka, ki se nahaja od zadnjih nemirov v Trstu, se povrne jutri zjutraj v Ljubljano.

— **Iz ljubosumnosti.** Hlapec Fr. Bizjan na Tržaški cesti št. 22 »štima« že dlje časa konjederčevo deklo Ivano W. Včeraj popoldne jo je obiskal in plačal več litrov vina. Ž njima sta pila tudi dva konjederčeva hlapca. Bizjan je opazil pri pijaci, da se njegova Ivana in konjederčev hlapec predobro razumeta in je dal svoji nevolji duška. Ivana ga je na to pošteno opsovala in mu rekla, naj se le koj od nje pobere, da ona take šlake tako ne mara. Take besede so ljubosumnega Bizjana hudo spekle in ves togoten je tekel v hlev po gnojne vile. Hlapca in Ivana so mu sledili iz hiše na dvorišče, kjer jim je prišel Bizjan že nasproti in je z vilami udaril svojo nezvesto Ivano po rokah. Ivana je zbežala nazaj v hišo in se zaklenila v sobo, Bizjan pa je tekel za njo in je s silo hotel vdreti v sobo. Razbijal je tako dolgo, dokler ni prišel policijski stražnik in naredil mir.

— **Zaradi kozla.** Kalanov kozel je bil tako neroden, da je prevrnil mesarju B. skledo. Kozel je zbežal, njegov gospodar pa je počakal, da je pritekel k njemu mesar B. in ga udaril z remelnom po roki. Zdaj je tudi Kalan sprevidel, da je imel kozel prav, da je zbežal in udaril jo je tudi on za njim. Todor mesar B. in njegov pomočnik P. sta imela urnejše noge, kakor on in sta ga ujela in prav dobro naklestila.

— **Pretep v Lattermanovem drevodu.** Hlapec Janez Mole si je hotel včeraj popoldne napraviti posebno veselje s tem, da se je gugal v gugalnicah. Plačal je to svoje veselje s krono, iz katere pa so mu dali po njegovem mnenju premalo nazaj, na kar je uslužbencu rekel: »Ste kakor psi, če mal' dam, mal' vzamete, če dost' dam, dost' vzamete.« Uslužbenca Franc Resnik in Alojzij Gaberšek sta nato prišla Moleta, da vrgla na tla in pretepla,

— **Nepotrpežljiv gost.** Krojač I. K. je prišel včeraj zvečer v Kamenčano gostilno, se vsedel za mizo in čakal, da bi mu kdo postregel. Ker se niso dovolj hitro pobrigali za njega, prijel je na mizi stoječo literko steklenico in jo vrgel na mizo med druge goste, da se je razbila. K sreči ni bil nihče poškodovan.

— **Maščevanje zaljubljenega ključarja.** Delavka M. A. je v soboto dala svojemu ljubemu, ključarskemu po-

močniku T. E. slovo in mu na vse prošnje kategorično odgovorila, da ga ne mara več. Zaljubljenega ključarskega pomočnika je to jezilo in sklenil je, da se bo de maščeval. Ko je M. A. šla od dela domov, pričakal jo je na Sv. Martina cesti, jo vrgel na tla in pretepel.

— **V Gruberjev kanal** je padel včeraj zvečer prostak 17. pešpolka Janez Ambrožič. Naslonil se je na ograjo pri mostu in ker se je preveč nagnil čez ograjo, padla mu je kapa z glave. Hoteč kapo ujeti, se je prekucnil čez ograjo, se trkljal po bregu in padel čez tri metre visoko škarko v vodo. Ker ni bila voda globoka, je šel naprej po vodi, dokler ni prišel do neke vrbe, kjer se je prijel in klical na pomoč. Neki drugi vojak in v bližini službujoči policijski stražnik sta mu prišla na pomoč in ga potegnili iz vode.

— **Ljubljanski balinarji na Golovcu.** Včeraj je bila na Golovcu velika pojedina in huda pijača. Kakih 30 balinarjev je priredilo »Maifest«. Popili so sedem sodčkov piva in pojedli precej golaža in suhega mesa. Prostor je bil okrašen z zastavami. Tudi svojo godbo so imeli. Bili so tako dobre volje, da so iz korajže metali drug drugega ob tla. Blatni in raztrgani so se vračali domov, na čelu zastavonoša in godec, ki je na vse sile vlekel meh, ž njima pa balinarji na ramah s praznimi sodčki.

— **Vojaška zabava.** Na Sv. Petra in na Radeckega cesti so vojaki ponoči z bajoneti predrl na več hišah strešne žlebove. Kdo povrne hišnim posestnikom škodo?

— **Pobegnil je iz Celja** gimnazijec Davorin Ferenčak, 14 let star, doma v Šmarju pri Jelšah. Šel je proti Ljubljani.

— **Iškega postiljona konj** je včeraj v Rožnih ulicah padel in se na nogah tako poškodoval, da ni mogel odpeljati pošte.

— **Izgubljene in najdene reči.** Šolski učenec H. P. je našel v Prulah srebrno uro. — V Slomškovi ulici je izgubil računski narednik F. W. zlat prstan z rudečim kamnom. — No poti od Mestnega trga čez Jurčičev trg, po Čevljarskih ulicah, čez Turjaški trg in po Gospodskih ulicah do Valvazorjevega trga je bila izgubljena ena denarnica s 24 K. — Na poti od Franca Jožefa mostu, po Sv. Petra cesti in po Kolodvorskih ulicah do kolodvora je izgubil neki železniški uslužbenec dva bankovca po 20 kron.

— **Streliški klub „Triglav“** ima jutri prijateljski sestanek v gostilni »Fantini«.

— **Kubelík.** Češki glasbeni mojster Kubelík je prevzel vodstvo »Češke filharmonije«, ki se bo od zdaj imenovala »Kubelíkov orkester« in se ž njim v kratkem času napoti k slovesnostim angleškega kronanja.

— **Grof Lev Tolstoj.** Iz Peterburga poročajo, da se zdravljenje Tolstega počasi nadaljuje, da ima leva pljuča še vedno vneta ter da ponoči ne more spati. Tolstoj je mogel zopet delati, a sredi aprila se mu je stanje poslabšalo, tako da ne sme sedaj ničesar več pisati, dasi mu je zopet nekoliko boljše. Moral bi ležati, a zdravnikov noče ubogati.

— **Xavier de Montépin,** francoski romanopisec in dramatik, je umrl 78 let star. Napisal je celo knjižnico romanov, novel in dram. Svoje dni so ga Francozi poleg Dumasa št. čitali najrajši. Zaslužil si je ogromne svote ter umrl kot bogataš v svoji lastni palači.

— **Dvakraten morilec.** Iz Lvova poročajo, da je bil posestnik Aleksander Szumny l. 1896. radi umora svoje nosne žene v Sanoku pred porotniki obsojen na smrt. Ta kazen pa se je izpremenila v dosmrtno ječo. Po umoru cesarice Elizabete pa zopet znižana na 15 let ječe. Slučaj pa je razkril, da je Szumni pred 7 leti, torej še pred umorom žene, umoril tudi svaka, posestnika Halejka, ki je leta 1895. izginil brez sledu. Halejkovo glavo so našli na Szumnega vrtu. Zato se začne obravnava vnovi radi dveh umorov.

— **Ubit pri večerji.** V italijanskem mestecu Avellinu je bil pri večerji ubit kanonik Demattra. Ubil ga je bivši frančiškan Dominik Femina, ker je bil na zahtevanje kanonika radi grdega življenja izključen iz samostana. Ubijalec je ušel, a so ga našli.

— **Ljudska sodba v Ameriki.** V letu 1901. je ljudstvo v Ameriki samo pobilo in pomorilo 135 zločincev, leta 1900 pa 115. Med žrtvami je bilo v obeh letih 107 zamorcev. Razen teh je bilo 118 oseb postavno obsojenih na smrt. Med obsojenci je bilo 71 barvastih in 47 belopolnih. Radi umorov je bilo usmrčenih 107, radi posilstva žensk pa 9 oseb.

— **Z avtomobilom okoli sveta.** Dr. Lehwiss se pelje s svojim avtomobilom okoli sveta. Zadnjega aprila je ostavil London ter se pelje v Pariz in Berlin, na Rusko preko Varšave v Moskvo čez Ural. Motor ima 25 konjskih sil, v rezervuarju je 500 litrov bencina, kar zadošča za 1000 km. Voz je 4 m dolg in 1 meter 80 cm širok. Seveda vozi seboj vse potrebno. Lehwessa spremlja inženér Maks Cudell.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 5. maja. Avstrijsko-ogrsko nagodbenc vprašanje je postalo jako kritično. Določeno je bilo, da se bodo pogajanja ta teden nadaljevala v Budimpešti. Danes bi se bila morala ministrski predsednik Körber in trgovinski minister Call odpeljati v Pešto. V zadnjem trenutku pa je bilo nadaljevanje pogajanj preloženo in odloženo, da Körber in Call ostaneta na Dunaju. Körber je bil včeraj v dolgi avdijenci pri cesarju in je danes popoldne povsem nenadoma odpotoval v Pešto. Temu se pripisuje toliko večji pomen, ker je termin, v katerem mora biti nagodbenc vprašanje rešeno, le še jako kratek. Sicer pa kaže vse, da vladni krogi sami že mislijo na to, da se trgovinska in carinska pogodba z Ogrsko več ne obnovi. Čuje se namreč od kompetentne strani, da se pristojna ministrstva že dlje časa bavijo študijami o posledicah, ki bi nastale, ako se trgovinska in carinska nagodba z Ogrsko ne obnovi in ako se Ogrska etablira kot samostojno carinsko ozemlje. Uspeh teh študij je, da bi Cislitvanska v takem slučaju dosti manj izgubila kakor se v obče sodi. Za slučaj, da postane obnovev nagodbe nemogoča, so označena ministrstva tudi že pripravila konkretne predloge, s katerimi naj se cislitvanska industrija in cislitvansko kmetijstvo obvaruje pred vsako gospodarsko krizo. Tudi veleoficiozna »Montagsrevue« ki jo inspirira ministrski predsednik sam, ubira v današnji številki že te strune. »Montagsrevue« pravi, da zahteva Cislitvanska, da se v najkrajšem času odloči, kako bo z nagodbo, če se obnovi ali ne. Ako se ne posreči nagodbo pod primernimi pogoji obnoviti, potem ostane Cislitvanski samo ločitev trgovinske in carinske skupnosti obeh državnih polovic.

Dunaj 5. maja. Wolfova stranka je bila pripravila velik shod zaupnikov, ki naj bi bil dal Wolfu zaupnico. Schönererjanci so ta shod razgnali. Komaj je bil Wolf začel govoriti, zavpili so Schönererjanci »fej« — »ven ž njim« — »sladkorni kartel«. Metali so na Wolfa koščke sladkorja. Prišlo je do pretepa, v katerem je bilo več oseb ranjenih. Končno je policija naredila boju konec.

Praga 5. maja. Češki listi poročajo, da je češka akademija znanosti izvolila grofa Leva Tolstega svojim članom, da pa ta izvolitev ni bila potrjena.

Praga 5. maja. V Vyštvu je na nekem shodu delavcev mej pristaši posl. Klofača in drugimi delavci prišlo do boja, pri katerem je bilo več delavcev ranjenih, jeden pa ubit.

Loo 5. maja. Bolezen kraljice Viljemine je smrtonovarna. Zdravniki so ostali celo noč pri nji.

Lvov 5. maja. »Gazeta Narodowa« trdi, da dobi ministrski predsednik Körber baronstvo.

Budimpešta 5. maja. Vseučiliški profesor dr. Ludovik Lang je imenovan trgovinskim ministrom.

Svilene bluže po 2.35 gld.

in višje — 4 m. — kakor tudi „Henneberg-avila“ v črni, beli in pisani barvi od 60 kr. do 14.66 gld. za meter. Vsakomur franco in s plačano carino dostavljeno na dom. Vzorec se dopušča tako. V Švicu dvojna poština.

G. Henneberg Seiden-Fabrikat Zürich. (ausl. k. u. k. Zed.)

Za negovanje polti!

Po dolgem zimskem času je nujno potrebno, da se telo temeljito osuši in desinficira. Voda sama ne zadostuje, temveč se moramo poslužiti desinfekcijskega mila. Najboljše mila so to in sploh za vse kopeli in za umivanje so: **Berger-jevo kotranovo milo**, **Berger-jevo glicerol-kotranovo milo** in **Berger-jevo karbolevno milo**. Dobiva se v vseh lekarnah v državi. Prištno samo s sledečo varstveno znamko: 1 (1069-1)

Bolj dragoceno nego denar

je zdravje, zakaj ono je pogoj srečnega življenja. Zdrav siromak bi gotovo ne menjal s bolehnim bogatincem. Milijonar bi dal gotovo vse svoje zaklade, ako bi si za nje mogel kupiti izgubljeno zdravje. In vendar, kako nespametno nekateri ljudje odmetavajo to dragoceno premoženje iz gole lehkomyšelnosti in nemarnosti! Tudi najmočnejše telo se ne more večasi ubraniti napadom bolezni in osobito vratne in prsne bolezni bi se ne smele smatrati za tako malenkostne, nepomembne, zakaj one porušujejo, ako se vkoreninijo, le propogosto in dokaj hitro tudi najbolj cvetoče življenje in najboljše zdravje. Kateri in hripavost, nahuha, boleznin goltanca, afekcija skrajnih pljučnih vej, katar sapnika, bruhanje krvi, pljučni katar, težka sapa, vse te bolezni brez težave izginejo, ako se jim postavimo o pravem času nasproti, v nasprotjem slučaju pa se uprav iz njih kaj lahko izcimi strahovita jetika. Zato se pregreši sam nad seboj vsak, kdor si ne prizadeva, da takoj odstrani te bolezni, in to tem bolj, ker je zoper te bolezni zdravilo, ki izvanredno uspešno deluje. „Pectora“, katero razpošilja lekarna „Pri Diani“ v Budimpešti, ozdravlja tudi najhujše slučaje, kar izpričujejo brezštevilna zahvalna pisma.

Kdor želi dobiti prištno „Pectora“, naj piše naravnost lekarni „Pri Diani“ v Budimpešti, Karoly körut, 5, katera isto razpošilja v zavetih po 2 kroni. (108)

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806.2 m. Srednji srčni tlak 736.0 mm.

Maj	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Padevina v 24 urah
3.	9. zvečer	734.7	10.5	er. jzahod	dež	1.3 mm.
4.	7. zjutraj	733.3	12.5	brezvetr.	oblačno	
	2. popol.	733.6	14.6	sr. jzahod	oblačno	
5.	9. zvečer	732.7	11.3	sl. szahod	dež	1.9 mm.
6.	7. zjutraj	730.2	6.7	m. szzah.	dež	
	2. popol.	733.0	7.0	sr. jzah.	dež	

Srednja temperatura sobote in nedelje 9.6° in 12.8°, normale: 12.4° in 12.6°.

Dunajska borza

dné 3. maja 1902.

Skupni državni dolg v notah	101.73
Skupni državni dolg v srebru	101.65
Avstrijska zlata renta	120.50
Avstrijska kronska renta 4%	99.60
Ogrska zlata renta 4%	120.50
Ogrska kronska renta 4%	97.75
Avstro-ogrsko bančne delnice	1602
Kreditne delnice	639.1/2
London vista	240.35
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.35
20 mark	23.46
20 frankov	19.08
Italijanski bankovci	93.55
C. kr. cekini	11.29

Najbolj primerno milo za otroke!

Ako otroci počijo pri umivanju, potem je to samo krik soper pomilovanja vredno razvado, da se otroci umivajo s milom, ki obsega v sebi **estre sode**. Matera, ki ljubite svojo dečo, ne rabite za umivanje svojih otročkov drugega mila, kakor ono jako mehko in masno Doeringovo milo s sodo. To milo je od oblasti prisanano kot prištno čisto in nima v sebi nobene estre sode. Cena 60 vin. Dobiva se povsod. d (706-1)

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodajalnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah.

HENRIK MATTONI, Dunaj,
c. in kr. avstr. dvorni in komorni založnik.

Izvirna

vina iz Krškega

(lastni pridelok) (1038-3)

se oddajo v manjši, kakor tudi v večji množini.

Kje? pove upravništvo »Slov. Nar.«

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. maja 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (direktni vozovi I. in II. razreda). — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj osebni vlak v Rudolfovo, Straže-Toplice, Kočevje. Ob 1. uri 5 m popoldne osebni vlak v Rudolfovo, Straže-Toplice, Kočevje. Ob 7. uri 8 m zvečer osebni vlak v Rudolfovo, Kočevje. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, (direktni vozovi I. in II. razreda), Franzensfeste, Linc, Steyr, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak z Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzenj, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, čez Klein-Reifling iz Steyra, Linca, Budejovice, Plzenja, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prage, Lipskega. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj osebni vlak iz Rudolfovega in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne osebni vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer osebni vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, Kočevja. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

Dobra (1040-3)

gostilna na deželi
se odda takoj v najem pod zelo ugodnimi pogoji.

Več se izve v zalogi Puntigam.

Specijalitete

fine kave, novo dobavljene
priporoča (415-65)

Edmund Kavčič

Prešernove ulice, Ljubljana.

Poštne pošiljke 5 kil franko.

Hiša

v kateri je večdesetletna trgovina z mešanim blagom in žganjetom se s 1. julijem t. l. **proda**. Obenem se proda ali kakemu naslednjemu trgovcu tudi v najem **dá zaloga blaga** pod zelo ugodnimi pogoji.

Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. (1024-3)

Žrebanje nepreklicno

19. junija 1902.

Loterija gledaliških igralcev

(Schauspieler-Lotterie).

1 glavni dobitnik	à	50000 K
„ „ „	à	5000 „
„ „ „	à	3000 „
2 glavna dobitka	à	2000 „
5 dobitkov	à	1000 „
10 „	à	500 „
20 „	à	200 „
60 „	à	100 „
100 „	à	50 „
300 „	à	20 „
3500 „	à	10 „

Srečke à 1 K priporoča
J. C. Mayer v Ljubljani.

Vsi dobitki se od zalagateljev izplačajo v 1022 gotovini po 10% odbitku. 3

Učenca in učenko

primerne starosti in izobrazbe, sprejme v trgovino raznovrstnega blaga **Ivan Razboršek** v Šmartnem pri Litiji. (1020-4)

Odvetnik dr. Henrik Tuma
v Gorici išče

stenografa.

Ponudbe na pisarno takoj. (1058-2)

Dve lepi, elegantno mebljavani
mesečni sobi

se odda takoj v Gradišči št. 5
v Ljubljani. (1039-3)

Dobro ohranjena

salonska garnitura

se proda (1070-1)

v Wolfvih ulicah št. 1, I. nadstropje na levo.

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob s pritliklinami vred, išče stranka brez otrok za mesec avgust.

Ponudbe na upravništvo »Sl. Naroda« pod „stranka brez otrok“. (1071-1)

Svarilo!

Kurator svari vsakogar, posoditi njegovemu oskrbovancu **Karolu Ermarku** denar ali mu sploh kaj drugega v zajem dati, kajti za istega se ne bodo niti dolgovni plačali niti kaka druga škoda se ne bo povrnila. (1068)

Hiša

z velikim vrtom

na Opekarski cesti št. 25, s 5 sobami, se proda iz proste roke. Pripravna je za gostilno ali kako drugo obrt.

Pojasnila daje lastnik **Peter Vidmar** v Idriji. (1065-1)

Površnike

po najnovejšem kroju

priporočata (1051-1)

Gričar & Mejač

— Ljubljana —

Prešernove ulice št. 9.

Otvoritev trgovine.

Slavnemu občinstvu javljam tem potom, da sem dne 1. t. m.

na Krakovskem nasipu št. 26

otvoril

(1045-3)

trgovino špecijskega blaga.

Vsled jako ugodnega nakupa mi je mogoče svojim častitim odjemalcem glede kakovosti in cene mojega blaga po možnosti ustreči.

Za mnogobrojni obisk svoje trgovine proseč beležim z odličnim spoštovanjem

Oto Schmidt.

Razpis minuendne dražbe.

Za **zgradbo novega šolskega poslopja v Toplicah pri Zagorju**, v katerem bodo 6 razredna ljudska in obrtno nad. šola, potem stanovanja za učiteljsko osebje, se razpisuje ponudbenim potom dražba s pristavkom, da se bodo vsa k tej zgradbi spadajoča dela skupno oddala le kakemu koncesioniranemu stavb. podjetniku.

Stavbeni pogoji, načrti in proračuni se zamorejo pri podpisnem krajnem šolskem svetu vpogledati, kamor je tudi kolekovana ponudba v zapečatenem pismu s potrebnim naslovom in 5% vadiumom opremljena do

četrtka, dne 15. maja t. l.

(1041-2)

vposlati.

Ponudbe naj obsegajo izjavo, da ponudnik stavbene pogoje pozna in se jim po vsem podvrže.

Krajni šolski svet si pridrži pravico, brez ozira na visokost ponudb, kateremu koli ponudniku zgradbo oddati.

S ponudbo se ponudnik že z dnem vloge podvrže navedenim pogojem.

Krajni šolski svet Toplice-Zagorje

dne 1. maja 1902.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.

Imam večjo zalogo

VOZOV

(952-5) vseh vrst.

Vozove izdelujem tudi po najnovejši dunajski in pariški modi.

Franc Wisjan, izdelovalec vozov * * * * *

Ljubljana, Rimska cesta št. 11. * * * * *

Dr. Andrej Kuhar

c. kr. notar v Trebnjem

je otvoril s 1. majem 1902

— svojo —

(1030-4)

notarsko pisarno
v Trebanjskem gradu.